

Obrazac HKO_SZ
ZAHTJEV ZA UPIS STANDARDA ZANIMANJA

A. OPĆI PODATCI I DOKAZ UTEMELJENOSTI PRIJEDLOGA			
Naziv i ime predlagatelja	1. <i>Filozofski Fakultet</i> 2. <i>Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja</i>		
Adresa predlagatelja	1. <i>Ulica: Ivana Lučića 3</i>		
	2. <i>Šubićeva 25</i> <i>Poštanski broj i grad: 10000 Zagreb</i>		
Općina / Županija	<i>Zagreb</i>		
Ime i prezime odgovorne osobe	1. <i>Prof. dr. sc. Vlatko Previšić, dekan</i> 2. <i>Sanja Matešić, predsjednica</i>		
Matični broj	1. <i>3254852</i>		
OIB	1. <i>90633715804</i> 2. <i>17501444096</i>		
Opis glavne djelatnosti predlagatelja	1. <i>Visoko obrazovanje</i> 2. <i>Neprofitna strukovna udruga</i>		
Šifra djelatnosti	1. <i>8542</i>		
Godina	<i>FF 2011.</i>	<i>HDKP osnovan 1974.</i>	<i>20__.</i>
Prosječan broj zaposlenih	<i>FF 500</i>	<i>HDKP članova 45 predpristupnika 6</i>	
Ukupan prihod, mil. kuna	<i>186 mil. kn</i>		
Oblik vlasništva (većinski)			
NAZIV STANDARDA ZANIMANJA I IZBOR SEKTORSKOG VIJEĆA			
Prijedlog naziva standarda zanimanja	<i>Usmeni i/ili konferencijski prevoditelj</i>		

Naziv i šifra postojećeg standarda zanimanja (ako postoji)	
Naziv i šifra zanimanja ili srodnog zanimanja iz Nacionalne klasifikacije zanimanja	2643 <i>prevoditelji/prevoditeljice</i>
Naziv sektorskog vijeća kojemu je zahtjev upućen Izbor 1 – Izbor 2 –	1) <i>XXV. Filologija</i>
DOKAZ UTEMELJENOSTI PRIJEDLOGA STANDARDA ZANIMANJA	
STRATEŠKA UTEMELJENOST	
Naziv strateškog dokumenta iz kojeg je razvidna potreba za novim standardom zanimanja	<p><i>Dokumenti Republike Hrvatske</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Strateški plan Ministarstva vanjskih i europskih poslova za razdoblje 2016.-2018., poglavlje 1.1.5.</i> • <i>Strategija Vladinih programa za razdoblje 2014.-2017., poglavlje 12</i> • <i>Nacrt Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Poglavlje 2.B.6.1</i> <p><i>Dokumenti Europske unije:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rezolucija Vijeća od 21. studenog 2008. o europskoj strategiji višejezičnosti (2008/C 320/01) Cilj 3., točka 4.2, točka 5.1, (Službeni list C 320 od 16.12.2008.)</i> • <i>Priopćenje Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment“ (2008/2225(INI) od 24. ožujka 2009.)</i> • <i>Povelja temeljnih prava Europske unije (2012/C 326/02), čl. 22 i čl. 39</i> • <i>ESCO- ESCOpedia European Standard Classification of Occupations https://ec.europa.eu/esco/portal/escopedia/International_Standard_Classification_of_Occupations_%2528ISCO%2529</i>
Dodatni dokumenti koji su relevantni za utvrđivanje utemeljenosti prijedloga	<p><i>Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN NN 155/02, 47/10, 80/10, 93/11)</i></p> <p><i>Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00 i 56/00)</i></p> <p><i>Anketa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o standardu zanimanja (2015.)</i></p> <p><i>Rajh, Kruhak (2016). „Konferencijski prevoditelji na hrvatskom tržištu rada 2016.“, Bilten HDKP-a, broj 5, str.2-4, preuzeto s www.hdkp.hr 24. ožujka 2016.</i></p> <p><i>Rajh, Bilić, Bičanić (2011). „Conference Interpreting in Croatia in 1989 and 2009“, Forum: International Journal of Interpretation and Translation, Volume 9,</i></p>

	<p>Number 2, pp.23-46</p> <p>Antunović, G. „Norme bez forme: utvrđivanje normi usmenog prevođenja u hrvatskom kontekstu“, pozvano plenarno izlaganje na 22. Međunarodnom znanstvenom skupu HDPL-a Lingvistika javne komunikacije, Osijek, 22-24.05.2008.</p> <p>Glavna uprava za usmeno prevođenje EK (2016). „ACI Recrutement figures 1st Semester 2015. Preuzeto 22. ožujka 2016. s http://scic.ec.europa.eu/scicnet/jcms/prod71_1013457/en/aci-recruitment-figures-1st-semester-2015</p> <p>Glavna uprava za usmeno prevođenje EK (2016). „ACI Recrutement figures 2nd Semester 2015. Preuzeto 22. ožujka 2016. s http://scic.ec.europa.eu/scicnet/jcms/prod71_1013462/en/aci-recruitment-figures-2nd-semester-2015</p> <p>Glavna uprava za usmeno prevođenje EP-a (2016.) „DG INTE in numbers 2015“ Preuzeto 22. ožujka 2016. s https://epnet.europarl.europa.eu/http://www.epiweb.ep.parl.union.eu/refepi/cms/0/home/news/dg_inte_in_numbers</p> <p>Glavna uprava za prevođenje EK (2014). „Jezici u akciji – pismeno i usmeno prevođenje“, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, ISBN 978-92-79-34739-9</p> <p>Opava, Agata (2011). <i>Interpreting Services in the European Union Institutions</i>, Centro de Linguistica de Universidade do Port, Volume 3 , Number 1, ISSN 1647-4058</p> <p>Pavlović, Nataša (2014). <i>Anketa o zadovoljstvu studenata programom prevoditeljskog studija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu</i></p> <p>Zwischenberger, C. and Pöchhacker, F. (2010). <i>Survey on Quality and Role: Conference interpreters' expectations and self-perceptions</i>. In: <i>Communicate! Spring 2010</i>. Retrieved on July 29, 2010 from http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article2510.htm</p> <p>Kurz, Ingrid (2001). <i>Conference interpreting: Quality in the ears of the user</i>. <i>Meta</i> 46 (2), 394-409</p> <p><i>Survey on expectations of users of conference interpretation (1995). Final report January 1995 Commissioned by AIIC (International Association of Conference Interpreters) Produced by S R Z Stadt + Regionalforschung GmbH Lindengasse, Retrieved on March 21, 2016 from http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article525</i></p>
<p>Opis relevantnosti standarda zanimanja na temelju odabranih strateških dokumenata</p>	<p><i>Standard zanimanja usmeni prevoditelj potreban je radi sustavnog definiranja, strukturiranja i cjelovite razrade djelokruga poslova i kompetencija koji se odnose na temeljno stručno obavljanje djelatnosti usmenog prevođenja.</i></p> <p><i>Republika Hrvatska punopravna je članica Europske unije od 1. srpnja 2013., čime je hrvatski postao jedan od 24 službena jezika Unije. Jedno je od temeljnih demokratskih načela Europske unije poštovanje kulturne i jezične raznolikosti. Osim toga, Republika Hrvatska domovina je brojnim nacionalnim manjinama čiji su materinski jezici različiti od hrvatskoga, a kojima Ustavni zakon o pravima</i></p>

nacionalnih manjina (NN NN 155/02, 47/10, 80/10, 93/11) i Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00 i 56/00) jamče pravo na uporabu materinskog jezika privatno, u javnoj i službenoj uporabi (čl. 7 Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina).

Prevođenje se u brojnim strateškim dokumentima tijela RH navodi kao jedna od ključnih aktivnosti kojom se omogućava provedba strateški definiranih djelatnosti, jer veze između svake zemlje članice i institucija EU uvelike ovise o prevođenju. Tako, primjerice, u Strateškom planu Ministarstva vanjskih i europskih poslova za razdoblje 2016.-2018., poglavlje 1.1.5., stoji da je „prevođenje za potrebe suradnje i komunikacije s institucijama Europske unije, te osiguranje visoke jezične kvalitete hrvatske inačice zakonodavstva Europske unije“ jedan od načina za provedbu prvog i najvažnijeg strateškog cilja, a to je provedba vanjske politike, europskih poslova i unaprjeđenje službe vanjskih poslova Republike Hrvatske.

Kao članica Europske unije, Republika Hrvatska izravno sudjeluje u kreiranju zakonskih akata EU sudjelovanjem na sastancima radnih skupina u Vijeću EU na kojima je osiguran simultani prijevod na službene jezike EU, a na sastancima rade ili stalno zaposleni ili samostalni konferencijski prevoditelji.

Članak 22. Povelje o temeljnim pravima Europske unije jamči poštovanje kulturne, vjerske i jezične raznolikosti, a Članak 39. štiti pravo građana EU-a da biraju i budu birani na izborima za Europski parlament. Plenarna zasjedanja Europskoga parlamenta kao i sastanci klubova zastupnika i parlamentarnih odbora mjesto su na kojem zastupnici imaju i ostvaruju pravo usmenog izražavanja na materinskom jeziku uz usmeni prijevod stalno zaposlenih ili samostalnih konferencijskih prevoditelja.

Pojačana suradnja sa strateškim partnerima izvan granica Republike Hrvatske, posjeti visokih stranih političkih dužnosnika kao i jačanje konferencijskog turizma te drugih događanja koja omogućuju transfer znanja i iskustva rezultiraju potrebom za usmenim prevođenjem na europske i druge svjetske jezike.

Kompleksna jezična situacija u Europskoj uniji čini prevoditeljsku djelatnost jednom od najvećih industrija u EU. Stoga se u Rezoluciji Vijeća od 21. studenog 2008. o europskoj strategiji višejezičnosti (2008/C 320/01), točka 4., izrijekom kaže kako će se jezična raznolikost i međukulturni dijalog poticati pojačanom potporom prevoditeljske djelatnosti, kako bi se olakšalo širenje djela, ideja i znanja unutar Europe i u svijetu i to u okviru postojećih politika i programa te poticanjem diskusije o relevantnosti i dugoročnoj provedivosti specifičnog programa potpore prevoditeljstva, koji bi bio primjeren kulturnim tehnološkim i stručnim izazovima te djelatnosti. U okviru postojećih politika i programa provest će se sljedeće mjere: a) bolje informirati javnost, a osobito europske prevoditeljske krugove, o nacionalnim i europskim programima potpore za prevođenje književnih, znanstvenih i tehničkih tekstova, uključujući kulturne i kreativne internetske sadržaje, te za nadslovljavanje scenskih izvedba i podslovljavanje audiovizualnih uradaka i filmova; b) koordinirati i ojačavati potpore za prevoditelje koje već postoje unutar europskih programa c) Poboljšati mogućnosti i kvalitetu izobrazbe prevoditelja, a krug zainteresiranih (učenike, studente, poduzeća) bolje informirati o tim zanimanjima i s njima povezanom obrazovnoj ponudi; d) poduprijeti uspostavu mreža višejezičnih terminoloških baza podataka radi olakšavanja rada pismenim i konferencijskim prevoditeljima; e) poticati razvoj jezičnih tehnologija, osobito na području pismenog i konferencijskog prevođenja i to najprije poticanjem suradnje između

	<p><i>Komisije, zemalja članica, lokalnih tijela uprave, istraživačkih ustanova i industrije, zatim osiguranjem konvergencije istraživačkih programa kroz utvrđivanje prikladnih područja primjene, te najzad primjenom tehnologije na sve jezike Unije. Dodatno, u Priopćenju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment“ (2008/2225(INI) ističe se da značaj višejezičnosti nije ograničen na ekonomske i socijalne aspekte, već se pozornost mora obratiti i kulturnom i znanstvenom stvaranju i transferu, te važnosti književnog i tehničkog prevođenja za živote građana i dugoročni razvoj EU (točka 6.); ističe se vitalni značaj stvaranja specifičnih programa za potporu prevođenju i uspostavu mreža višejezičnih terminoloških baza podataka (točka 8); predlaže se uspostava Europskog dana pismenih i konferencijskih prevoditelja ili osobito isticanje profila tih profesija prigodom Europskog dana jezika koji se slavi 26. rujna svake godine.</i></p> <p><i>Višejezičnost je naša stvarnost, a temeljno pravo govorenja materinskog jezika često je moguće ostvariti samo putem posrednika – usmenog prevoditelja. Upis ovog standarda zanimanja u registar HKO-a prvi je korak prema regulaciji ove profesije bez koje ne bi bio moguć suživot u Europskoj uniji.</i></p>
SEKTORSKA UTEMELJENOST	
<p>Profil sektora</p>	<p><i>Sektor Filologija (XV.) predstavlja 0,74% ukupne radne snage RH (izvor: http://www.hkoportal.hr/#sektor/2500, na dan 19. veljače 2016.). 92.79% zaposlenih u tom sektoru pripada u kategoriju stručnjaka i znanstvenika, a preostalih 7,21% su inženjeri i tehničari. Ukupni broj zaposlenih u sektoru je 11.061, a nezaposlenih 1.577. Velika većina zaposlenih su žene - 9.829, nasuprot 1.232 muškarca. Stopa nezaposlenosti među ženama u sektoru iznosi 12,54%, a među muškarcima 12%, što ukupnu stopu nezaposlenosti unutar sektora (12,48%) smješta ispod opće stope nezaposlenosti u RH, koja iznosi 16,81%. Za sva zanimanja u ovom sektoru podrazumijeva se najmanje visoko obrazovanje. Ključne djelatnosti sektora su, prema važnosti – obrazovanje, ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, znanstveno istraživanje i razvoj, djelatnosti članskih organizacija, kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti, izdavačke djelatnosti te uredske i administrativne djelatnosti. Tri su ključne djelatnosti u sektoru – a) javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje; b) obrazovanje; c) ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti. I dok od 2000. do 2014. broj zaposlenih u djelatnosti obrazovanja bilježi rast (82.868. zaposlenih u 2000., 111.002 u 2014.), broj zaposlenih u djelatnosti javne uprave i obrane te obveznog socijalnog osiguranja polako pada (123.503 u 2000. nasuprot 104.718 2014.). Broj zaposlenih u ostalim stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima minimalno raste (1.572 nasuprot 2.178).</i></p>
<p>Prikaz utemeljenosti standarda zanimanja na Profilu sektora</p>	<p><i>U Hrvatskom kvalifikacijskom okviru zanimanje “prevoditelj” navodi se u sektoru Filologije (XV.) pod šifrom 2444127. U tablici HKO-a navodi se 1068 zaposlenih i 303 nezaposlena prevoditelja (izvor: http://www.hkoportal.hr/#sektor/2500, na dan 19. veljače 2016., podaci se odnose na pismene i usmene prevoditelje zbrojeno).</i></p>
ANALITIČKA UTEMELJENOST	
<p>Prikazati analitičku relevantnost predloženog standarda zanimanja</p>	<p><i>Potrebu za standardom zanimanja „usmeni i/ili konferencijski prevoditelj“ potvrđuje niz anketa provedenih na uzorku ispitanika koji čine usmeni i/ili konferencijski prevoditelji. Jedna od temeljnih anketa je „Anketa o standardu zanimanja“ Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koju su svaki zasebno provodili supredlagatelji predmetnog standarda zanimanja.</i></p> <p><i>Filozofski fakultet proveo je Anketu o standardu zanimanja Hrvatskog zavoda za</i></p>

zapošljavanje u drugoj polovici 2015. godine. Anketa je poslana na adrese 200 ispitanika koji su uključivali samostalne usmene prevoditelje, sudske tumače te zaposlenike i vanjske suradnike agencija koje pružaju usluge usmenog prevođenja, a anketu ih je popunilo 59.

Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja provelo je Anketu o standardu zanimanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje od veljače do travnja 2016. godine. Anketa je poslana na adrese 50 ispitanika – samozaposlenih konferencijskih prevoditelja, a anketu ih je popunilo 35. Osim dokaza analitičke relevantnosti, odgovori anketiranih ispitanika sadržavali su i informacije o ključnim poslovima i tržištu relevantnim uslugama koje pružaju usmeni/i ili konferencijski prevoditelji.

Analitičku relevantnost potvrđuju i rezultati ankete koju su proveli autori Rajh, Bilić i Bićanić 2009. godine te ponovljene ankete koju su u siječnju i veljači 2016. godine provele autorice Rajh i Kruhac, a čiji su ispitanici konferencijski prevoditelji.

Prva je anketa uspoređivala značajke konferencijskih prevoditelja aktivnih na hrvatskom tržištu rada 1989. i 2009. godine, te promjene do kojih je došlo slijedom utjecaja političkih čimbenika i prijelaza iz planiranog u tržišno gospodarstvo. Anketa ponovljena početkom 2016. godine imala je za cilj napraviti pregled situacije na tržištu danas te izdvojiti eventualne promjene do kojih je došlo nakon pristupanja RH Europskoj uniji.

Godine 2014. prof. dr. sc. Nataša Pavlović s Odsjeka za anglistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu provela je anketu među studentima prevoditeljskog studija engleskog jezika, s ciljem prikupljanja podataka o zadovoljstvu studenata programom studija te s posebnim osvrtom na percepciju usvojenosti generičkih i specifičnih vještina. Podaci su prikupljeni metodom upitnika, a potpuni podaci dobiveni su od 52 ispitanika.

Analitička utemeljenost prijedloga proizlazi i iz ankete koju je 2008. godine na odabranom uzorku poslodavaca, a koji je uključivao Protokol Vlade RH, Protokol Ureda Predsjednika RH, MVP, MEI, Ministarstvo kulture, DZIV i HTV, provela autorica prof. dr. sc. Goranka Antunović za potrebe plenarnog izlaganja „Norme bez forme: utvrđivanje normi usmenog prevođenja u hrvatskom kontekstu“ na 22. Međunarodnom znanstvenom skupu Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku „Lingvistika javne komunikacije“.

U kasnijem opisu utemeljenosti standarda zanimanja na temelju odabranih pokazatelja tržišta rada koriste se i rezultati dviju anketa provedenih s ciljem utvrđivanja očekivanja koje korisnici usluge usmenog prevođenja imaju od usmenog prevoditelja te uspoređuju očekivanja korisnika s percepcijom usmenih prevoditelja. To su anketa koju je 2011. godine provela Ingrid Kurz pod nazivom “Conference interpreting: Quality in the ears of the user” i anketa koju su 2010. godine proveli Zwischenberger, C. i Pöchhacker, F. pod nazivom „Survey on Quality and Role: Conference interpreters’ expectations and self-perceptions“.

Naposljetku, opis utemeljenosti sadrži i elemente opsežnog istraživanja o

	<p><i>očekivanjima korisnika usluge konferencijskog prevođenja koje je Međunarodno udruženje konferencijskih prevoditelja (AIIC) naručilo 1995. godine od S R Z Stadt + Regionalforschung GmbH Lindengasse iz Beča.</i></p>
<p>Opisati utemeljenost standarda zanimanja na temelju odabranih pokazatelja tržišta rada</p>	<p><i>Anketa o standardu zanimanja Filozofskog fakulteta provedena je na uzorku ispitanika koji je uključivao sudske tumače, samostalne usmene prevoditelje i agencije koje pružaju usluge konferencijskog prevođenja te u tu svrhu angažiraju usmene i/ili konferencijske prevoditelje. Od 59 ispitanika, njih 50 su prevoditelji, 4 su sudski tumači, a među preostalim 5 ispitanika 1 je direktor agencije za prevođenje, 1 je jezični voditelj, 1 je prevoditelj i urednik, 1 je jezični redaktor i prevoditelj te 1 prevoditelj i projektni menadžer. Svi oni među svojim su primarnim djelatnostima naveli usmeno i/ili konferencijsko prevođenje.</i></p> <p><i>Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja je Anketu o standardu zanimanja provodilo na samozaposlenim konferencijskim prevoditeljima. Anketu je popunilo 35 ispitanika, a od dvadeset i dvoje ispitanika koji su u anketi naveli i pravni oblik poslovanja, 7 ispitanika ima registrirano društvo s ograničenom odgovornošću, 3 samostalnu djelatnost, a njih 10 su vlasnici obrta. Svi ispitanici, i oni koji su anketu popunili u potpunosti i oni koji su anketu popunili djelomično, odgovorili su na pitanje o primarnoj djelatnosti poduzeća te su kao jedinu ili jednu od prve dvije primarne djelatnosti navodili usmeno i/ili konferencijsko prevođenje.</i></p> <p><i>Anketa o konferencijskim prevoditeljima na tržištu rada (autori Rajh, Bilić, Bičanić) pokazuje da je 1989. godine konferencijsko prevođenje bilo uglavnom dopunska djelatnost. Potražnja za prevođenjem uglavnom se svodila na Zagreb i nekoliko konferencijski zanimljivih gradova na jadranskoj obali te je bila toliko niska da je većinu potreba za svim jezičnim kombinacijama zadovoljavalo dvadesetak konferencijskih prevoditelja, tadašnjih članova Hrvatskog društva konferencijskih prevoditelja, koji su se konferencijskim prevođenjem bavili kao dopunskom djelatnošću, uglavnom nakon završenog studija stranih jezika i književnosti.</i></p> <p><i>Gospodarska klima 2009. godine se u Hrvatskoj u odnosu na 1989. godinu u potpunosti promijenila, a s njom je došlo i do promjena na tržištu konferencijskog prevođenja. Promjena se očituje u povećanju potražnje za konferencijskim prevođenjem čime ono od dominantno dopunske djelatnosti prelazi u primarnu djelatnost, što potvrđuje i činjenica da na tržištu postoji niz samozaposlenih prevoditelja kao i prevoditeljskih agencija koje se bave podugovaranjem i posredovanjem.</i></p> <p><i>Od ukupno 53 ispitanika u anketi provedenoj 2009. godine (autori Rajh, Bilić, Bičanić), njih 68.6% tvrdi da im je konferencijsko prevođenje izvor više od 2/3 prihoda, a 77% ih ima registriran neki oblik djelatnosti. Primjetna je profesionalizacija profesije koja je djelomično posljedica i uspostavljanja poslijediplomskog specijalističkog studija konferencijskog prevođenja – 36% ispitanika ima diplomu magistra specijalista konferencijskog prevođenja. Od pokretanja poslijediplomskog specijalističkog studija do 2013. godine, uspješno su magistrirale 72 osobe. Konferencijski prevoditelji su također 2009. godine</i></p>

mlađi te uglavnom pripadaju dobnoj skupini od 30-45 godina dok su 1989. godine uglavnom bili u dobnoj skupini od 35 -55.

Anketa ponovljena 2016. godine pokazuje da je čak 62% od ukupno 54 ispitanika završilo poslijediplomski specijalistički studij konferencijskog prevođenja, što je znatno povećanje u odnosu na podatke iz 2009. godine. 70% ispitanika koji su završili takav poslijediplomski studij ima vlastiti obrt/tvrtku za prevođenje, a 7% ih je stalno zaposleno u institucijama, ostvarujući tom djelatnošću više od 2/3 osobnih prihoda (73%), što potvrđuje isplativost takvog obrazovanja odnosno poklapanje studijskog programa s potrebama na tržištu rada. Prevođenje je osnovni izvor prihoda za 66% ispitanika.

Kao glavnog klijenta čak 30% ispitanika navodi nevladine udruge, slijede institucije EU-a (20%) te ministarstva, državne i javne institucije (20%), dok su za jednak broj ispitanika glavni klijenti poduzeća (15%) te agencije za prevođenje (15%). S ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, došlo je i do povećanja potrebe za hrvatskim konferencijskim prevoditeljima na europskom institucijskom tržištu. Za potrebe europskih institucija, konferencijski prevoditelji moraju proći akreditacijski ispit koji je prvi put organiziran 2005. godine. Na zajedničkom popisu akreditiranih prevoditelja koji rade za europske institucije trenutačno su 43 hrvatska konferencijska prevoditelja.

Primjera radi, Glavna uprava za prevođenje Europske komisije zapošljava oko 600 stalnih konferencijskih prevoditelja te koristi usluge oko 3000 akreditiranih samostalnih konferencijskih prevoditelja u svim jezičnim kombinacijama. Od ukupnog okvirnog broja od 150 000 prevoditeljskih dana 2015. godine, akreditirani samostalni konferencijski prevoditelji koji rade u hrvatskoj kabini odradili su oko 1690 dana. Glavna uprava za prevođenje Europskog parlamenta zapošljava 313 stalnih konferencijskih prevoditelja te koristi usluge oko 1500 samostalnih akreditiranih konferencijskih prevoditelja. Od ukupnog broja prevoditeljskih dana koji je 2015. godine iznosio 99 486, na hrvatsku kabinu otpada 2 939.

Uspoređujemo li rezultate ankete provedene na hrvatskom tržištu rada u siječnju/veljači 2016. godine s onima iz ankete za 2009. godinu, možemo zaključiti da se stanje na tržištu stabiliziralo. Naime, 55% tadašnjih ispitanika ocijenilo je 2009. godinom lošijom od prethodnih. Takvu je ocjenu za 2015. godinu dalo samo 8,5% ispitanika, dok ih čak 42% 2015. godinu ocjenjuje boljom od prethodnih.

Anketa prof. dr. sc. Nataša Pavlović s Odsjeka za anglistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pokazuje da su u vrijeme provođenja istraživanja (2014.) ispitanici imali radno iskustvo prevoditelja od nekoliko mjeseci do pet godina. 74% ispitanika zaposlenih kao prevoditelji rade s agencijama za pružanje jezičnih usluga. Od svih njih, 37.5% zaposleno je u agencijama, a 62.5% surađuju s agencijama kao slobodni prevoditelji. Od ukupnog broja zaposlenih, njih 53% rade kao slobodni prevoditelji (freelanceri), a 47% kao stalno zaposleni prevoditelji.

	<p><i>Ankete usmjerene na očekivanja poslodavaca i korisnika usmenog prijevoda pokazale su da se od kvalitetnog usmenog prevoditelja očekuje da posjeduje kompetencije zahvaljujući kojima prijevod ima sljedeće značajke (AIIC, 1995.; Zwischenberger, C. i Pöchhacker, F., 2010.; Kurz, I., 2011) :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vjernost izvornoj poruci izrečenoga teksta (81%)</i> - <i>Logička povezanost izričaja (72%)</i> - <i>Korištenje odgovarajuće terminologije (45%)</i> - <i>Potpunost izričaja (36%)</i> - <i>Tečnost (28%)</i> - <i>Korištenje ispravnih gramatičkih struktura (11%)</i> - <i>Korištenje izvornog akcenta ili onog koji nije snažno dijalektalno obojen (11%)</i> - <i>Ugodan glas (17%)</i>
<p>Dokumenti koji su priloženi prijedlogu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Strateški plan Ministarstva vanjskih i europskih poslova za razdoblje 2016.-2018., poglavlje 1.1.5.</i> • <i>Strategija Vladinih programa za razdoblje 2014.-2017., poglavlje 12</i> • <i>Nacrt Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Poglavlje 2.B.6.1</i> • <i>Povelja temeljnih prava Europske unije (2012/C 326/02), čl. 22 i 39.</i> • <i>Rezolucija Vijeća od 21. studenog 2008. o europskoj strategiji višejezičnosti (2008/C 320/01) (Službeni list C 320 od 16.12.2008.)</i> • <i>Priloženje Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment“ (2008/2225(INI) od 24. ožujka 2009.)</i> • <i>Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN NN 155/02, 47/10, 80/10, 93/11)</i> • <i>Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN 51/00 i 56/00)</i> • <i>Rajh, Bilić, Bičanić (2011). „Conference Interpreting in Croatia in 1989 and 2009“, Forum: International Journal of Interpretation and Translation, Volume 9, Number 2, pp.23-46</i> • <i>Glavna uprava za prevođenje (2014). „Jezici u akciji – pismeno i usmeno prevođenje“, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, ISBN 978-92-79-34739-9</i> • <i>Opara, Agata (2011). Interpreting Services in the European Union Institutions, Centro de Linguistica de Universidade do Port, Volume 3, Number 1, ISSN 1647-4058</i> • <i>Kurz, Ingrid (2001). Conference interpreting: Quality in the ears of the user. Meta 46 (2), 394-409</i> • <i>Glavna uprava za prevođenje EK (2016). „ACI Recruitment figures 1st Semester 2015. Preuzeto 22. ožujka 2016. s http://scic.ec.europa.eu/scicnet/jcms/prod71_1013457/en/aci-recruitment-figures-1st-semester-2015</i> • <i>Glavna uprava za prevođenje EK (2016). „ACI Recruitment figures 2nd Semester 2015. Preuzeto 22. ožujka 2016. s http://scic.ec.europa.eu/scicnet/jcms/prod71_1013462/en/aci-recruitment-figures-2nd-semester-2015</i> • <i>Glavna uprava za prevođenje EP-a(2016.) „DG INTE in numbers 2015“ Preuzeto 22. ožujka 2016. s</i>

	https://epnet.europarl.europa.eu/http://www.epiweb.ep.parl.union.eu/refe/pi/cms/0/home/news/dg_inte_in_numbers	
B. PRIJEDLOG STANDARDA ZANIMANJA		
Opis zanimanja ili skupa kompetencija (jednog ili više) koje/koji će se regulirati standardom	<i>Usmeni prevoditelj prevodi izgovorene jezične iskaze s jednog jezika na drugi. Prevoditi se može različitim metodama, a iskazi se mogu baviti različitim temama ili bit izgovoreni u različitim jezičnim registrima. Kako se teme iskaza za prevođenje mogu doticati svakog aspekta ljudskog života, usmeni prevoditelj je dužan na svaki mogući način surađivati sa stručnjacima odgovarajućih profila. Zadaća usmenog prevoditelja je prevesti izgovoreno u skladu s pravilima struke, jezičnim i kulturnim normama, zahtjevima i potrebama naručitelja te strogo se pridržavati etičkih normi struke.</i>	
Procijenjena razina kvalifikacije prema HKO-u koja će se izraditi na temelju standarda	7	
Popis ključnih poslova na radnom mjestu i pripadajućih pojedinačnih kompetencija potrebnih za rad na jednom ili više radnih mjesta	<i>Simultano prevođenje</i>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a • Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika • Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku • Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku • Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga • Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru • Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike simultanog prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.) <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepoznavati i razlikovati značajke, standarde ponašanja i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama. • Protumačiti poruku u

		<p><i>društenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i></p> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled.)</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje i govorenje)</i> • <i>Upravljeti visokom razinom stresa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi u timu</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtili</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i> <p><i>Tehničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pravilno se koristiti opremom za simultano prevođenje</i>
	<p><i>Konsekutivno prevođenje</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije</i>

		<p><i>i tehnike konsekutivnog prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>primijeniti posebne metode bilježenja za konsekutivno prevođenje</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama.</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, profesionalan vanjski izgled, govor tijela)</i> • <i>Biti diskretan u nastupu</i> • <i>Primjenjivati pravila protokola</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje, analiza i bilježenje) te govorenje i praćenje reakcije slušatelja</i> • <i>Upravljeti visokom razinom stresa prilikom javnog nastupa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi u timu</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtiti</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i>
	<p><i>Prevođenje dijaloga</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na primjerenoj razini</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike prevođenja dijaloga</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama.</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, profesionalan vanjski izgled, govor tijela)</i> • <i>Biti diskretan u nastupu</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati primjerenu razinu koncentracije</i> • <i>Upravljati visokom razinom stresa prilikom javnog nastupa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtiti</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i> • <i>Profesionalno se nositi sa stresom u emocionalno zahtjevnim situacijama</i>
	<p><i>Šaptano prevođenje</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike šaptanog prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama.</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled)</i> • <i>Biti diskretan u nastupu</i> • <i>Primjenjivati pravila protokola</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje i govorenje)</i> • <i>Upravljeti visokom razinom stresa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Raditi u timu</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtili</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i>
	<i>Prevođenje a vista</i>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2</i>

		<p><i>ZEROJ-a</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike prevođenja a vista (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glas, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled, itd.)</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje, dijagonalno čitanje teksta i govorenje)</i> • <i>Upravljeti visokom razinom stresa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi</i>
--	--	---

		<p><i>u timu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dobro kratkoročno pamtit</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i>
	<p><i>Simultano prevođenje za audiovizualne medije</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike simultanog prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glas, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled)</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju</i>

		<p><i>uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje i govorenje)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Upravljati visokom razinom stresa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi u timu</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtili</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i> <p><i>Tehničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pravilno se koristiti opremom za simultano prevođenje i opremom specifičnom za pojedine audiovizualne medije</i>
	<p><i>Simultano prevođenje s tekstom</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike simultanog prevođenja s tekstom (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama.</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i>

		<p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija) • Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled, itd.) <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje, dijagonalno čitanje teksta i govorenje) • Imati pojačanu koncentraciju na izrečeno te biti spreman na brzu reakciju u slučaju izmjene u odnosu na tekst • Upravljati visokom razinom stresa • Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima • Identificirati potrebe kolega i raditi u timu • Dobro kratkoročno pamtili • Imati sposobnost kritičke samoprocjene <p><i>Tehničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilno se koristiti opremom za simultano prevođenje
	<p><i>Prevođenje na daljinu</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a • Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika • Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku • Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku • Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga • Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u

		<p><i>odgovarajućem registru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike prevođenja na daljinu (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> • <i>Obratiti posebnu pozornost na prethodnu pripremu s obzirom na nedostatak neverbalne komunikacije (pri odašiljanju kao i primanju poruke)</i> • <i>Imati veliku sposobnost anticipacije i dobro poznavati materiju (temu izlaganja)</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled, itd.)</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje i govorenje)</i> • <i>Biti spreman na tehničke smetnje</i> • <i>Upravlјati visokom razinom stresa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi u timu</i> • <i>Izvršno kratkoročno pamti (u slučaju da se poruka treba ponoviti uslijed tehničkih smetnji)</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i> <p><i>Tehničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pravilno se koristiti opremom za prevođenje na daljinu</i>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Posjedovati napredne IT vještine</i>
	<p><i>Prevođenje in vivo uz korištenje prijenosne opreme za konferencijsko prevođenje (valiza)</i></p>	<p><i>Jezične kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na razini C2 ZEROJ-a</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i> <p><i>Prijevodne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Kombinirati odgovarajuće strategije i tehnike simultanog i šaptanog prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> <p><i>Interkulturalne kompetencije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke, standarde ponašanja i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i> <p><i>Prezentacijske/govorničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, primjeren vanjski izgled, itd.)</i> • <i>Biti diskretan u nastupu</i> <p><i>Psihofizičke vještine i osobine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje i govorenje)</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • Moći uspješno izolirati zvukove iz okoline, zadržavajući pritom nisku glasnoću vlastitog glasa • Upravljati visokom razinom stresa • Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima • Identificirati potrebe kolega i raditi u timu • Dobro kratkoročno pamtiti • Imati sposobnost kritičke samoprocjene <p><i>Tehničke vještine</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilno se koristiti prijenosnom opremom za simultano prevođenje (tzv. Infoport ili valiza) • Biti spreman/na samostalno riješiti tehničke probleme
	<p><i>Usmeno prevođenje uz ovjeru sudskog tumača</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificirati i primjenjivati propise kojima se regulira djelatnost sudskih tumača • Ponašati se u skladu s propisanim tijekom sudskog postupka i načinom sudjelovanja sudskog tumača u njemu • Primjenjivati znanja o tijeku ostalih administrativno- pravnih postupaka pred državnim i drugim tijelima i ustanovama • Ponašati se u skladu s propisanim tijekom postupka u policijskoj obradi na način predviđen za sudjelovanja sudskog tumača u njemu • Profesionalno se nositi sa stresom u emocionalno zahtjevnim situacijama • Profesionalno se ponašati u konfliktnim situacijama • Primjenjivati prema potrebi postupke osobne zaštite u rizičnim situacijama
	<p><i>Tematska i jezična priprema</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identificirati i prikupljati informacije o aktualnom svjetskom društvenopolitičkom kontekstu • Prikupljati i primjenjivati specifične termine relevantne za konkretni prijevodni zadatak • Pretraživati razne izvore informacija te povezivati, razmatrati i kritički vrednovati

		<p><i>prikupljene informacije</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Suradivati sa stručnjacima i kolegama u prikupljanju i povezivanju relevantnog stručnog nazivlja</i> • <i>Identificirati, izdvojiti i grupirati relevantne pojmove i informacije iz dokumentacije pribavljene za pripremu prijevodnog zadatka</i> • <i>Upotrebljavati terminološke baze i primjenjivati načela izrade glosara</i> • <i>Služiti se relevantnim računalnim programima</i>
	<i>Upravljanje poslovnim odnosima i organizacija prevoditeljskog tima</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koristiti se pravilima usmene i pismene poslovne komunikacije</i> • <i>Primjenjivati pregovaračke vještine</i> • <i>Predvidjeti i definirati naručiteljeve zahtjeve i potrebe</i> • <i>Procijeniti, pripremiti i predložiti resurse potrebne za određeni prevoditeljski zadatak</i> • <i>Poznavati i primjenjivati standarde i dobru praksu organizacije prevoditeljskog tima</i> • <i>Primjenjivati standarde i dobru praksu konferencijskog prevođenja kako ih definiraju relevantne strukovne udruge</i> • <i>Savjesno i valjano obavljati radne zadatke</i> • <i>Primjenjivati etička načela – vjerodostojnost, povjerljivost, lojalnost, kolegijalnost, nepristranost, poštivanje različitosti;</i> • <i>Promicati interese struke i zauzimati se za profesionalnost</i>
	<i>Vođenje poslovanja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provjeravati i redovno ispunjavati zakonske računovodstvene i knjigovodstvene obveze</i> • <i>Kreirati poslovnu strategiju vlastite djelatnosti</i> • <i>Pripremati ponude, predračune i račune</i> • <i>Promicati vlastite usluge potencijalnim klijentima</i>
Popis skupova kompetencija s pripadajućim kompetencijama	Jezične kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Razumjeti izvorni jezik na primjerenom razini</i> • <i>Moći se izraziti na ciljnom jeziku tečno i precizno te prenijeti poruku izrečenog u duhu ciljnog jezika</i> • <i>Razlikovati jezične registre u izvornom i ciljnom jeziku</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koristiti se relevantnim stručnim nazivljem u izvornom i ciljnom jeziku</i>
	Prijevodne kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Analizirati sadržaj jezične poruke na izvornom jeziku</i> • <i>Analizirati strukturu izvornoga iskaza, raščlaniti ga te razlučiti bitno od nebitnoga</i> • <i>Deverbalizirati poruku i izgovoriti je na ciljnom jeziku u odgovarajućem registru</i> • <i>Primijeniti odgovarajuće strategije i tehnike relevantnog načina prevođenja (primjerice anticipiranje, sažimanje, preformuliranje itd.)</i> • <i>Primijeniti posebne metode bilježenja za konsekutivno prevođenje</i>
	Tematske kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Identificirati i prikupljati informacije o aktualnom svjetskom društvenopolitičkom kontekstu</i> • <i>Prikupljati i primjenjivati specifične termine relevantne za konkretni prijevodni zadatak</i> • <i>Pretraživati razne izvore informacija te povezivati, razmatrati i kritički vrednovati prikupljene informacije</i> • <i>Surađivati sa stručnjacima i kolegama u prikupljanju i povezivanju relevantnog stručnog nazivlja</i> • <i>Identificirati, izdvojiti i grupirati relevantne pojmove i informacije iz dokumentacije priložene za pripremu prijevodnog zadatka</i> • <i>Upotrebljavati terminološke baze i primjenjivati načela izrade glosara</i> • <i>Služiti se relevantnim računalnim programima</i>
	Interkulturalne kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Prepoznavati i razlikovati značajke i standarde ponašanja kao i sustave vrijednosti u izvornoj i ciljnoj kulturi i u određenim komunikacijskim situacijama.</i> • <i>Protumačiti poruku u društvenopolitičkom kontekstu zemalja u kojima se govore izvorni i ciljni jezik</i>
	Tehničke kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pravilno se koristiti opremom za simultano prevođenje</i> • <i>Pravilno se koristiti prijenosnom</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>opremom za prevođenje</i> • <i>Upotrebljavati terminološke baze i primjenjivati načela izrade glosara</i> • <i>Služiti se relevantnim računalnim programima</i>
	Komunikacijske, prezentacijske i govorničke kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kontrolirati govorni izričaj (jačina glasa, artikulacija, tempo, disanje, intonacija)</i> • <i>Dobro komunicirati u profesionalnom nastupu (samopouzdanje, profesionalan vanjski izgled, govor tijela)</i> • <i>Biti diskretan u nastupu</i> • <i>Primjenjivati pravila protokola</i> • <i>Koristiti se pravilima usmene i pismene poslovne komunikacije</i> • <i>Primjenjivati pregovaračke vještine</i> • <i>Suradivati sa stručnjacima i kolegama u prikupljanju i povezivanju relevantnog stručnog nazivlja</i>
	Psihofizičke vještine i osobine	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Održavati dugotrajnu koncentraciju uz podijeljenu pažnju (istovremeno aktivno slušanje, analiza i govorenje odnosno bilježenje)</i> • <i>Upravljeti visokom razinom stresa prilikom javnog nastupa</i> • <i>Pokazati izdržljivost i prilagodljivost u različitim kontekstima</i> • <i>Identificirati potrebe kolega i raditi u timu</i> • <i>Dobro kratkoročno pamtiti</i> • <i>Imati sposobnost kritičke samoprocjene</i> • <i>Prema potrebi primjenjivati osnovne postupke osobne zaštite u rizičnim situacijama i radu s problematičnim društvenim skupinama</i>
	Profesionalne kompetencije	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provjeravati i redovno ispunjavati zakonske računovodstvene i knjigovodstvene obveze</i> • <i>Kreirati poslovnu strategiju vlastite djelatnosti</i> • <i>Pripremati ponude, predračune i račune</i> • <i>Promicati vlastite usluge potencijalnim klijentima</i> • <i>Predvidjeti i definirati naručiteljeve zahtjeve i potrebe</i> • <i>Procijeniti, pripremiti i predložiti resurse potrebne za određeni</i>

	Etičke kompetencije	<p style="text-align: center;"><i>prevoditeljski zadatak</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Savjesno i valjano obavljati radne zadatke</i> • <i>Primjenjivati etička načela i standarde struke – vjerodostojnost, povjerljivost, lojalnost, kolegijalnost, nepristranost, poštivanje različitosti</i> • <i>Promicati interese struke i zauzimati se za profesionalnost</i> • <i>Imati pozitivan stav prema cjeloživotnom učenju i trajno se stručno usavršavati</i> • <i>Pokazati spremnost da se pomaže kolegama, naročito početnicima u struci</i> • <i>Pokazati spremnost da se istinito informira klijenta o vlastitim kvalifikacijama odnosno ne prihvaćati posao za koji prevoditelj zna da nije kompetentan</i>
Uvjeti rada	<p><i>Usmeni i/ili konferencijski prevoditelji u svom se poslu suočavaju s vrlo različitim uvjetima rada. Idealni uvjeti podrazumijevaju radne dane od ukupno 6 sati aktivnog prevođenja uz stanku za ručak koja nije uključena u tih 6 sati. Međutim, zbog važnosti prilagodbe potrebama klijenta, usmeni i/ili konferencijski prevoditelji često moraju biti fleksibilni u pogledu radnog vremena. Zbog zahtjevnosti posla i potrebne pripreme za svaki pojedini angažman, kao i zbog činjenice da se sastanci i skupovi često odvijaju izvan mjesta u kojem prevoditelj ima sjedište pa zbog toga treba putovati, slobodni usmeni i/ili konferencijski prevoditelji u pravilu na konferencijama i sastancima rade oko 100 dana godišnje i za sve sastanke koji traju dulje od sat vremena rade u timovima od najmanje dvoje prevoditelja. Zaposleni usmeni i/ili konferencijski prevoditelji nikad u kabinama ne rade svakodnevno radno vrijeme nego se dio radnog vremena osigurava za poslove pripreme i administrativne poslove. Često mijenjaju vrste poslova te time i radne okoline. Poslove pripreme i administrativne poslove slobodni usmeni i/ili konferencijski prevoditelji obavljaju na računalu u svom domu ili uredu (ako ga imaju). Usmeni i/ili konferencijski prevoditelji zaposleni u institucijama te poslove obavljaju u uredima, premda često moraju pripremu obavljati kod kuće večer prije sastanka odnosno kad im organizator pošalje dokumente za pripremu. To se često dogodi u posljednji čas te se priprema u tim situacijama odvija na prijenosnom računalu gdje god se prevoditelj nađe u trenutku u kojem mu dokumenti postanu dostupni.</i></p> <p><i>Poslovi usmenog i/ili konferencijskog (simultanog, konsektivnog, šaptanog) prevođenja obavljaju se na mjestu koje odredi organizator sastanka ili konferencije. Simultano prevođenje obavlja se na mjestima kao što su poslovne dvorane u hotelima, dvorane za sastanke, konferencijske dvorane, vijećnice, a prevoditelji sjede u kabinama za prevođenje koje su male, moraju biti dobro zvučno izolirane, no često imaju vrlo lošu ventilaciju i regulaciju temperature. Iako postoje dva ISO standarda za prevoditeljske kabine - jedan za prijenosne i</i></p>	

	<p><i>jedan za ugrađene kabine - u Hrvatskoj je često slučaj da kabine, posebice one ugrađene, ne odgovaraju standardu, pa prevoditelji rade u pretijesnom prostoru s vrlo lošom ventilacijom i u neprimjerenim uvjetima. Konsekutivno i šaptano prevođenje kao i usmeno prevođenje uz ovjeru sudskog tumača može se odvijati u najrazličitijim uvjetima. Ponekad se radi o statičnim sastancima u uredima ili dvoranama za sastanke, a ponekad usmeni prevoditelj prati izaslanstva koja obilaze različite institucije, poduzeća, organizacije. U tim uvjetima usmeni i/ili konferencijski prevoditelji moraju biti spremni na mnogo stajanja ili hodanja, smanjen broj pauza, nepravilnu organizaciju radnog dana i vrlo teške okolišne uvjete (temperaturne, akustične i dr.), a ponekad i uz povremenu izloženost sigurnosnim i zdravstvenim rizicima (npr. izvidi prilikom prometnih nesreća, usmeno prevođenje uz ili bez ovjere sudskog tumača u zatvorima, zatvorskim bolnicama i sl.) te bez mogućnosti zamjene ili tiskog rada, prema potrebi i noću.</i></p>
<p>REVIZIJA STANDARDA ZANIMANJA</p>	
<p>Prijedlog roka do kojeg se standard zanimanja može koristiti za predlaganje standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja</p>	<p>Datum:</p>